

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa A. N., E. N. i K. N.
przeciwko (...) Zakładowi Ubezpieczeń S.A. w W., (...) Centrum Medycznemu sp. z
o.o. Niepublicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej pn. Szpital Miejski w P. pw. (...) o zapłatę i ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 lutego 2021 r.,
na skutek przedstawienia przez Sąd Okręgowy w W. wniosku
o przekazanie sprawy o sygn. akt III C (...) do innego sądu równorzędnego,

**odmawia przekazania sprawy innemu sądowi
równorzędnemu.**

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 25 listopada 2020 r. Sąd Okręgowy w W., powołując się na art. 44¹ § 1 k.p.c., wystąpił o przekazanie do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu sprawy z powództwa A. N., E. N. i K. N. przeciwko pozwanym (...) Zakładowi Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. oraz (...) Centrum

Medycznemu Sp. z o.o. Niepublicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej pn. Szpital Miejski w P. pw. (...).

Sąd Okręgowy w W. wskazał, że powodowie, w oparciu o art. 30 w zw. z art. 43 k.p.c., jako sąd właściwy miejscowo wybrali Sąd Okręgowy w W., z uwzględnieniem miejsca siedziby pozwanego (...) Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej w W. Zdaniem tego Sądu, zasadne jest jednak przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego w G. Sąd ten jest bowiem właściwy ze względu na siedzibę pozwanego (...) Centrum Medycznego sp. z o.o. Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej pn. Szpital Miejski w P. pw. (...), a także ze względu na miejsce zamieszkania powodów i świadków.

W ocenie sądu przedstawiającego sprawę Sądowi Najwyższemu rozpoznawanie sprawy przez Sąd Okręgowy w G. umożliwi koncentrację materiału procesowego, co nastąpi stosownie do względów celowościowych i ekonomii procesowej. Sąd Okręgowy podkreślił, że w sprawie mają być przesłuchani E. N. i K. N., którzy są rodzicami dwójki dzieci, w tym wymagającej stałej opieki A. N. Także zgłoszeni w sprawie przez stronę powodową świadkowie mają miejsce zamieszkania w P. Ponadto powodowie zgłosili szereg wniosków o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych lekarzy specjalistów, w zakresie których niezbędne okaże się osobiste spotkanie i zbadanie powodów przez biegłych.

Sąd Okręgowy w W., ze względu na swoje centralne usytuowanie oraz obciążenie obowiązkami orzeczniczymi w znacznie większym rozmiarze niż inne podmioty o tożsamym statusie, nie jest w stanie w krótkim czasie rozpoznać przedmiotowej sprawy. Sędzia referent ma obecnie w swoim referacie ponad 470 spraw, w tym część spraw starych. Z uwagi na rozmiar referatu, sprawy są rozpoznawane według kolejności wpływu, a więc szacunkowy termin podjęcia czynności związanych z rozpoznaniem niniejszej sprawy można określić na około półtora roku.

W związku z powyższym, w ocenie Sądu Okręgowego w W., mając na względzie charakter sprawy, objętość referatu sędziego referenta, konieczność niezwłocznego podjęcia czynności w sprawie z uwagi na charakter roszczeń, jak

również zgłoszone wnioski dowodowe, fakt zamieszkania powodów sprawujących opiekę nad dziećmi oraz świadków w okręgu Sądu Okręgowego w G., charakter działalności i miejsce siedziby poznanych – z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości - zachodzą przesłanki do wyznaczenia innego sądu w trybie art. 44¹ § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

2. Artykuł 44¹ k.p.c., dodany przez ustawę z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, wprowadza wyjątek od konstytucyjnej (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) i kodeksowej zasady rozpoznawania sprawy przez sąd właściwy i z tej przyczyny powinien być interpretowany ściśle (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 marca 2020 r., IV CO 44/20; postanowienie Sądu Najwyższego z 15 maja 2020 r., II CO 106/20; postanowienie Sądu Najwyższego z 10 września 2020 r., II CO 203/20). Do przekazania sprawy do innego sądu może zatem dojść jedynie w razie powstania okoliczności faktycznych odnoszących się do przedmiotowych lub podmiotowych cech konkretnej sprawy, świadczących jednoznacznie o tym, że jej rozpoznanie przez sąd właściwy miejscowo i rzeczowo według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego byłoby niezgodne z interesem publicznym i sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości.

Przesłanka dobra wymiaru sprawiedliwości ma ocenny charakter, ale z brzmienia art. 44¹ § 1 k.p.c. wynika, że w rozumieniu tego przepisu składa się na nie „w szczególności” wzgląd na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, że chodzi przede wszystkim o sytuacje, które mogą wywierać realny wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie (choćby mylne) o braku warunków do rozpoznania w danym sądzie sprawy w sposób obiektywny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 września 2020 r., II CO 203/20).

3. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że dobro wymiaru sprawiedliwości nie jest tożsame ani z dobrem (w szczególności sprawnym funkcjonowaniem) sądu rozpoznającego konkretną sprawę lub z interesami prawnymi stron, ani też ze społecznym postrzeganiem sądu jako organu

bezstronnego. Wszystkie te elementy stanowią części składowe tej wartości, lecz w stosowaniu art. 44¹ § 1 k.p.c. trzeba mieć na uwadze, że żaden z elementów nie dominuje nad pozostałymi. Wprawdzie wymiar sprawiedliwości istnieje po to, by rozstrzygać indywidualne spory o prawo i tym samym zabezpieczać interesy prawne stron postępowań, jednak „dobro wymiaru sprawiedliwości” trzeba każdorazowo rozumieć uniwersalistycznie, mając na względzie nie tylko konkretną sprawę, ale też długofalowe konsekwencje wynikające z decyzji o zastosowaniu art. 44¹ § 1 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 lipca 2020 r., IV CO 153/20).

Wzgląd na sprawność postępowania nie tworzy konieczności przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Zagrożenie przedłużania się postępowania ma wprawdzie istotny wymiar praktyczny, jednak dobro wymiaru sprawiedliwości nie powinno być rozumiane w sposób wyłącznie pragmatyczny. Prawo do rozpoznania sprawy przez sąd właściwy, także miejscowo, ma charakter konstytucyjny (art. 45 ust. 1 Konstytucji). Brak jest podstaw do przyjęcia, że wyrażona w art. 6 § 1 k.p.c. zasada szybkości postępowania powinna mieć pierwszeństwo nad zasadą wynikającą bezpośrednio z Konstytucji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 lipca 2020 r., IV CO 153/20).

4. Okoliczności wskazane w uzasadnieniu postanowienia Sądu Okręgowego w W. z 25 listopada 2020 r. nie uzasadniają zastosowania art. 44¹ § 1 k.p.c. Przywołany przez Sąd Okręgowy w W. charakter sprawy, potrzeba sprawnego prowadzenia postępowania dowodowego oraz znaczne obciążenie sprawami sędziego referenta, mogące prowadzić do przedłużenia się postępowania, mają charakter jedynie trudności dotyczących sprawności działania i funkcjonowania sądu. Takie okoliczności, jak wskazano wyżej, nie mieszczą się w pojęciu dobra wymiaru sprawiedliwości, o którym mowa w art. 44¹ § 1 k.p.c.

Nie można pominąć, że powodowie, wykorzystując swoje uprawnienia procesowe, dokonali wyboru sądu właściwego miejscowo, a niewątpliwie mieli świadomość, że poziom obciążenia orzeczniczego sądów w kraju jest różny, przy czym sądy [...] borykają się z największym obciążeniem. Licząc się z być może dłuższym oczekiwaniem na ostateczne rozstrzygnięcie, zdecydowali się wnieść

pozew do Sądu Okręgowego w W., z czego nie sposób czynić im zarzut. Względy utilitarne nie mogą podważyć istoty kompetencji powodów do skorzystania z uprawnienia z art. 43 k.p.c.

5. Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 44¹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji postanowienia.

ke